

Inventarisatie overlast uitgaanscentrum Vlaardingen

J. Snippe

A. Beelen

B. Bieleman

INTRAVAL

bureau voor onderzoek & advies

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres:
Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail *info@intraval.nl*

www.intraval.nl

Kantoor Groningen:
St. Jansstraat 2C
Telefoon 050 - 313 40 52
Fax 050 - 312 75 26

Kantoor Rotterdam:
Goudsesingel 184
Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 010 - 476 83 76

Oktober 2008

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst: drs. J. Snippe, A. Beelen MSc, drs. B. Bieleman
Opmaak: A. Beelen
Druk: Repro GMW
Opdrachtgever: Gemeente Vlaardingen

ISBN 978 90 8874 045 9

INVENTARISATIE OVERLAST UITGAANSCENTRUM VLAARDINGEN

Samenvatting

Auteurs: J. Snippe, A. Beelen, B. Bieleman, 2008, St. INTRAVAL, Groningen.

In dit hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van het onderzoek en worden de conclusies besproken. Achtereenvolgens wordt ingegaan op onveiligheidsbeleving, slachtofferschap, buurtproblemen, ervaren overlast en oorzaken van geweld en maatregelen, waarbij ook cameratoezicht wordt aangehaald. Ten slotte wordt aandacht besteed aan bezoekers jonger dan 18 jaar.

Onderzoeksopzet

Onder zo'n 300 willekeurig gekozen bewoners en bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen is een vragenlijst afgenomen over overlast, veiligheidsbeleving en slachtofferschap. Daarnaast is gevraagd naar maatregelen en alcohol- en drugsgebruik.

Onveiligheidsbeleving

In vergelijking met bewoners en bezoekers van uitgaanscentra in andere plaatsen is de onveiligheidsbeleving in het uitgaanscentrum van Vlaardingen laag. Ongeveer een vijfde van de bewoners en een kwart van de bezoekers van het uitgaansgebied voelt zich wel eens onveilig. In Groningen, Heerlen en Rotterdam zijn deze aandelen aanzienlijk hoger. Gemiddeld geeft ruim de helft van de bewoners van de uitgaanscentra van Groningen en Heerlen aan zich daar wel eens onveilig te voelen, terwijl gemiddeld zo'n twee vijfde van de bezoekers van de uitgaanscentra van zowel Groningen als Heerlen en Rotterdam zegt zich daar wel eens onveilig te voelen.

Slachtofferschap

Bewoners van het uitgaanscentrum van Vlaardingen zijn minder vaak slachtoffer van agressie en geweld dan bezoekers. Het deel van de bewoners dat in het uitgaanscentrum slachtoffer is geweest van verbale en fysieke agressie is laag. Bijna een tiende is de afgelopen 12 maanden wel eens slachtoffer geweest van verbale agressie in het uitgaanscentrum, terwijl 3% slachtoffer is geweest van fysieke agressie. In Groningen en Heerlen geeft ruim twee vijfde aan slachtoffer te zijn geweest van verbale agressie, terwijl ruim een tiende van de bewoners in beide uitgaanscentra het slachtoffer van fysieke agressie is geweest. Het aandeel bewoners van het uitgaanscentrum van Vlaardingen dat slachtoffer is geweest van vandalisme de afgelopen 12 maanden is, met twee vijfde ongeveer gelijk aan de aandelen in Groningen en Heerlen.

Van de bezoekers van het uitgaanscentrum van Vlaardingen is de afgelopen 12 maanden minder dan een tiende slachtoffer geweest van fysieke agressie. Dit is vergelijkbaar met de situatie in Rotterdam, maar het aandeel is hoger dan Heerlen (2%) en lager dan in Groningen, waar ruim een tiende van de bezoekers slachtoffer is geweest van fysieke agressie. Bezoekers zijn wel relatief vaker slachtoffer geweest van verbale agressie (ongeveer twee vijfde). Het slachtofferschap van verbale agressie is vergelijkbaar met dat in Groningen. In Heerlen (ruim een kwart) en met name in Rotterdam is dit met minder dan een vijfde aanzienlijk lager. Het slachtofferschap van vandalisme (bijna een vijfde) is in Vlaardingen hoger dan in de drie andere gemeenten. In Groningen en Heerlen is ruim een tiende van de bezoekers hiervan slachtoffer geweest, terwijl dit aandeel in Rotterdam slechts 2% is.

Buurtproblemen

Bewoners en bezoekers is ook gevraagd naar vervelende voorvallen die zich in het uitgaanscentrum van Vlaardingen voordoen. Deze voorvallen zijn geclusterd in vier indicatoren van buurtproblemen. Duidelijk is dat verloedering het hoogst scoort onder alle categorieën van zowel bewoners als bezoekers. Het laagst scoren vermogensdelicten. Bewoners hebben met name de indruk dat rommel op straat (bijna drie kwart) en hondenpoep (drie vijfde) veel voorkomen.

Bij bezoekers jonger dan 18 jaar en ouder dan 25 jaar scoort de indicator verloedering ook het hoogst. Zij hebben de indruk dat er naast rommel op straat (drie vijfde) vaak sprake is van samenscholing van jongeren (drie vijfde), wildplassen (drie vijfde) en vernieling of vandalisme (drie vijfde). Bij bezoekers tussen 18 en 25 jaar scoort de indicator dreiging hoger dan verloedering. Volgens hen is er veel sprake van verbale agressie (bijna de helft) en dronken mensen op straat (ruim vier vijfde). Dit is over het algemeen ook de groep die het meeste uitgaat.

Ervaren overlast

Ruim vier vijfde van de bewoners geeft aan overlast te ervaren van de uitgaansgelegenheden, met name in de vorm van geluidsoverlast (bijna vier vijfde) en rondhangende personen (ruim een kwart). Daarnaast scoren de overlastindicatoren parkeer- en verkeersgedrag (3,53) en jongeren (3,21) relatief hoog bij bewoners. Bezoekers ouder dan 25 jaar ervaren eveneens overlast van parkeer- en verkeersgedrag van andere bezoekers (3,36) en van in het uitgaanscentrum rondhangende jongeren (3,15). Bezoekers tussen 18 en 25 jaar ervaren vooral overlast van andere jongeren (4,03), terwijl bezoekers jonger dan 18 jaar in het algemeen weinig hinder ervaren.

Oorzaken geweld

Alcoholgebruik wordt door relatief veel bewoners en bezoekers genoemd als belangrijkste oorzaak van agressie en geweld. Ongeveer drie kwart van de bewoners ziet dit als voornaamste oorzaak. Daarnaast wordt drugsgebruik, al dan niet gecombineerd met drankgebruik, door bijna de helft en groepsgebruik door ongeveer een kwart van hen als oorzaak vermeld.

Ruim drie kwart van de bezoekers geeft aan alcoholgebruik als belangrijkste oorzaak van geweld te zien. Ongeveer een derde noemt drugsgebruik (al dan niet gecombineerd met drank) als belangrijke reden, terwijl ruim een derde van de bezoekers groepsgebruik een belangrijke reden vindt.

Middelengebruik

Meer dan de helft van de bewoners is van mening dat er veel wordt gedronken op uitgaansavonden. Ook bezoekers vinden dit. Bezoekers jonger dan 18 jaar zijn hierover het meest verdeeld. Van hen vindt de ene helft dat er veel wordt gedronken, terwijl de andere helft van mening is dat er veel noch weinig wordt gedronken. Bewoners hebben met name de indruk dat er veel drugs worden gebruikt tijdens het uitgaan (drie vijfde). Bezoekers denken hier anders over. Van de bezoekers jonger dan 18 jaar vindt ongeveer twee derde dat er juist weinig drugs worden gebruikt. Bij de bezoekers tussen 18 en 25 jaar is dit drie vijfde, terwijl de bezoekers ouder dan 25 jaar hierover verdeeld zijn. Van hen is bijna twee vijfde van mening dat er weinig drugs worden gebruikt, terwijl ruim een derde vindt dat deze veel worden gebruikt. De bezoekers geven aan zelf niet of nauwelijks drugs te gebruiken. Wel drinken de bezoekers jonger dan 18 jaar gemiddeld drie tot vijf glazen op een uitgaansavond. Naarmate ze ouder zijn, geven bezoekers aan meer te drinken.

Groepssamenstelling

De meeste bezoekers gaan in een groep met vrienden uit. Van de bezoekers jonger dan 18 jaar gaat drie vijfde in een groep van drie tot vijf personen op stap en ruim een derde met een groep van zes of meer personen. Onder de bezoekers tussen 18 en 25 jaar zijn deze aandelen respectievelijk bijna drie vijfde en ruim een derde, terwijl ongeveer de helft van de bezoekers ouder dan 25 jaar met een kleine groep uitgaat en bijna een vijfde met een grotere groep.

Maatregelen

Problemen in het uitgaanscentrum van Vlaardingen hebben niet zozeer betrekking op vormen van criminele overlast (geweld of agressie), maar eerder op vandalisme en verstooring van de openbare orde door samenscholingen en met name op audiovisuele overlast. Geluidsoverlast is volgens bewoners de meest voorkomende vorm van overlast in het uitgaansgebied. Daarnaast noemen zij ook regelmatig rondhangende personen. Hierbij is meestal geen sprake van strafbaar gedrag waartegen de politie kan optreden. De ontevredenheid van bewoners over de politie kan te maken hebben met het optreden tegen geluidsoverlast. Zij zijn namelijk veel minder positief over de politie dan de bezoekers.

Ongeveer een kwart van de bewoners en bezoekers is van mening dat aanwezigheid van politie op straat en politioptreden maatregelen zijn die een groot effect kunnen hebben op het verminderen van overlast en het vergroten van veiligheid. Dit wordt bevestigd door verschillende onderzoeken. Verbetering c.q. toename van formeel, fysiek toezicht zal dan ook hoogst waarschijnlijk tot de gewenste effecten kunnen leiden. Daarnaast worden de weekenddetentie en het afzetten van de straat enkele keren genoemd. Ruim twee vijfde van de bewoners en ruim de helft van de bezoekers is echter van mening dat er geen maatregelen zijn die een groot effect hebben op het verminderen van overlast.

Cameratoezicht

Bewoners en bezoekers zien cameratoezicht niet als een oplossing voor problemen in het uitgaanscentrum van Vlaardingen. Bij de vragen naar mogelijke maatregelen noemt slechts 5% cameratoezicht, deels als een maatregel met een gering effect en deels als een maatregel met een groot effect.

Verschiedende nationale en internationale onderzoeken maken duidelijk dat cameratoezicht agressie en geweld, waarbij daders onder invloed zijn, niet voorkomt. Wel bestaat de indruk dat door cameratoezicht geweldsdelicten eerder gesignaleerd kunnen worden, waardoor er sneller kan worden opgetreden en de ernst van de delicten zou verminderen. Dit mogelijke positieve effect van cameratoezicht is in een verhoudingsgewijs klein en overzichtelijk gebied, zoals het uitgaanscentrum van Vlaardingen, waarschijnlijk relatief klein. Verder bestaat de indruk dat het met name fysiek geweld is waarbij cameratoezicht een signalerende rol kan spelen, terwijl in Vlaardingen met name sprake is van verbale agressie. De vraag is dan ook of cameratoezicht in het uitgaanscentrum van Vlaardingen de veiligheid(sbeleving) sterk zal verbeteren.

Ten slotte

De meeste overlast in het uitgaanscentrum van Vlaardingen lijkt te worden veroorzaakt door bezoekers jonger dan 18 jaar. Zij gaan het meest uit in relatief grote groepen die door overige bezoekers en bewoners als bedreigend worden ervaren. De jongeren geven zelf aan dat zij in groepen uitgaan om zich veiliger te voelen. De aanwezigheid van rondhangende jongeren en het samenscholen is volgens de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond (2006) een belangrijke reden voor de gevoelens van onveiligheid van de bewoners van Vlaardingen. Het rondhangen van jongeren onder 18 jaar in het centrum tijdens uitgaansavonden kan te maken hebben met verveling door een gebrek aan alternatieven. Het scheppen van goede alternatieven (jeugdsoos,

frisfeesten en dergelijke) kan er voor zorgen dat deze groep niet meer in het uitgaanscentrum rondhangt, waardoor in ieder geval een deel van de door bewoners ervaren overlast kan verminderen.